

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 151/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť L. K., V., zastúpenej opatrovníčkou E. L., M., právne zastúpenej advokátkou JUDr. G. K., M., vo veci namietaného porušenia čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 7 Co 362/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 8. februára 2013 a poštou 11. februára 2013 doručená sťažnosť L. K., V. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 Co 362/2012. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 8. februára 2013.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 153/2012-25 zo 14. augusta 2012 bol návrh spoločnosti C. s. r. o. (ďalej len „žalobkyňa“), na nariadenie predbežného opatrenia zamietnutý ako nedôvodný, keďže táto neosvedčila dôvodnosť jej nároku a ani odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Následne uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Co 362/2012 z 19. októbra 2012 bolo uznesenie okresného súdu zmenené a predbežné opatrenie bolo nariadené tak, že sa sťažovateľke ako žalovanej zakázalo nakladať s jej bytom v rozsahu práva prenajať ho na dlhšiu dobu ako 12 mesiacov, previesť vlastníctvo na tretiu osobu, zaťažiť ho v prospech inej osoby, darovať ho a vložiť ho do majetku obchodnej spoločnosti. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľke doručené 13. decembra 2012.

Podľa názoru sťažovateľky žalobkyňa nepreukázala existenciu potreby dočasnej regulácie vzťahov medzi ňou a sťažovateľkou preto, že by žalobkyni hrozil vznik reálnej ujmy. Je pravdou, že medzi účastníkmi prebiehal na okresnom súde spor o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo 16. novembra 2007, tento je však už právoplatne ukončený. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 7 C 89/2008 a súdnym znalcom bolo ustálené, že sťažovateľka nebola v čase podpisu kúpnej zmluvy spôsobilá posúdiť následky svojho konania pre duševnú poruchu (retardáciu v pásme debility). Samotná skutočnosť, že následne žalobkyňa podala okresnému súdu žalobu o zaplatenie sumy 15 202,81 €, teda o vrátenie kúpnej ceny z neplatnej zmluvy (v rámci tejto žaloby bol podaný aj návrh na nariadenie sporného predbežného opatrenia), neznamená, že sťažovateľka reálne nejakú čiastku žalobkyni aj dlhuje. Sťažovateľka nikdy od žalobkyne či od jej konateľ'a nijaké finančné prostriedky nedostala. Naproti tomu žalobkyňa disponuje celým hnutelným majetkom sťažovateľky, ktorý táto zanechala vo svojom byte na N. 13/5 vo V. (ktorý bol predmetom prevodu zo sťažovateľky na žalobkyňu na základe neplatnej zmluvy zo 16. novembra 2007). Stalo sa tak preto, že sťažovateľka v januári 2008 bola nútená byť opustiť s jednou igelitovou taškou, bez akéhokoľvek oblečenia či osobných vecí. Treba poukázať na to, že proti konateľ'ovi žalobkyne je vedené trestné stíhanie pre zločin podvodu, ktorého sa dopustil voči sťažovateľke. Podstatná je aj okolnosť, že žalobkyňa nechcela po skončení súdneho konania o neplatnosť kúpnej zmluvy vrátiť byt sťažovateľke. Sťažovateľka má stabilný príjem ako dôchodkyňa. Jej opatrovníčka pravidelne informuje

okresný súd o tom, ako nakladá s jej finančnými prostriedkami. Neprichádza preto do úvahy, že by úmyselne zmenšila svoj majetok s cieľom vyhnúť sa plneniu voči žalobkyni. Akákoľvek dispozícia opatrovníčky s majetkom sťažovateľky by podliehala schváleniu okresného súdu. Žalobkyňa nepreukázala konkrétny dôvod na nariadenie predbežného opatrenia a neosvedčila ani to, že má voči sťažovateľke tvrdý nárok na zaplatenie sumy 15 202,81 €. Bolo síce osvedčené uzatvorenie kúpnej zmluvy, nie však už zaplatenie kúpnej ceny. Žalobkyňa musí účtovať v systéme podvojného účtovníctva, kde musí byť zachytená každá jej finančná operácia. Napriek tomu žalobkyňa dosiaľ v žiadnom konaní nepreukázala deklarovанú úhradu kúpnej ceny v prospech sťažovateľky. Neobstojí ani tvrdenie, že sťažovateľka už v minulosti byt previedla na inú osobu, pretože ho previedla výlučne len na žalobkyňu. Z uznesenia krajského súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu bolo predbežné opatrenie nariadené. Krajský súd zreteľne nevysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané alebo za sporné. Krajský súd neposúdil vec komplexne a prekročil primeranú mieru ochrany práv žalobkyne, ako aj únosný rámec miery zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľky.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru s tým, aby bolo uznesenie krajského súdu z 19. októbra 2012 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Napokon sa domáha náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 275,94 €.

II.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 7 Co 362/2012-43 z 19. októbra 2012 vyplýva, že ním bolo zmenené uznesenie okresného súdu č. k. 15 C 153/2012-25 zo 14. augusta 2012 tak, že sťažovateľke sa zakazuje nakladať s jej bytom, ako aj spoluvlastníckymi podielmi na spoločných častiach a zariadeniach domu a na pozemku, a to v rozsahu práva byt prenajať na dlhšiu dobu ako 12 mesiacov, previesť vlastníctvo na tretiu osobu, zaťažiť v prospech inej osoby, darovať a vložiť do majetku obchodnej spoločnosti. Podľa názoru krajského súdu predpokladom nariadenia predbežného opatrenia je súčasné splnenie dvoch kumulatívnych podmienok. Prvou je osvedčenie dôvodnosti nároku, ktorému sa mala poskytnúť predbežná ochrana. V posudzovanom prípade je táto podmienka splnená.

V aktuálnom štádiu konania je totiž dostatočne osvedčené uzavretie kúpnej zmluvy, v ktorej bola dohodnutá kúpna cena vo výške 15 202,81 €. Okresný súd predčasne dospel k záveru, že peniaze z titulu kúpnej zmluvy neboli vyplatené, lebo táto skutočnosť bude predmetom dokazovania vo veci samej. Ďalšou podmienkou nariadenia predbežného opatrenia je dočasná úprava pomerov účastníkov alebo obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Žalobkyňa zdôrazňovala práve druhý dôvod, keď požadovala nariadiť predbežné opatrenie, keďže jeho nenariadenie môže spôsobiť nezvratný stav, pretože sťažovateľka nemusí mať prostriedky na vrátenie dlžnej sumy. Treba uviesť, že v prípade nevyhovenia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia by mohol byť zmarený výkon rozhodnutia, keďže ide o vysokú pohľadávku, pričom sťažovateľka už v minulosti previedla byt na inú osobu. Vzhľadom na to, že sú splnené obe kumulatívne podmienky, bolo potrebné uznesenie okresného súdu zmeniť a predbežné opatrenie nariadiť.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom sťažnosti je tvrdenie, podľa ktorého predbežné opatrenie bolo nariadené aj napriek tomu, že žalobkyňa nijako nepreukázala, aby sťažovateľke uhradila kúpnu cenu, vrátenia ktorej sa teraz žalobou domáha, ako aj bez preukázania hrozby, že by mohol byť výkon rozhodnutia voči sťažovateľke zmarený v prípade hypotetického prevodu bytu sťažovateľkou na inú osobu.

Podľa názoru ústavného súdu sú závery krajského súdu dostatočné a presvedčivé. V žiadnom prípade sa nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľka má na vec odlišný názor, sama osebe nezakladá porušenie označených práv.

Z pohľadu ústavného súdu treba uviesť, že vzhľadom na obsah kúpnej zmluvy, v ktorej bola teraz požadovaná kúpna cena dohodnutá, javí sa táto skutočnosť z hľadiska osvedčenia existencie požadovaného práva v danom štádiu konania ako dostatočná. To nebráni prípadnému konečnému záveru (po vykonaní dokazovania) o nedôvodnosti žaloby pre nepreukázanie zaplatenia kúpnej ceny. Nemožno pochybovať ani o tom, že prípadný úbytok majetku sťažovateľky, ku ktorému by prevodom vlastníctva bytu mohlo dôjsť, mohol znamenať podstatné sťaženie vymáhania pohľadávky žalobkyne. Napokon, nie je bez významu ani okolnosť, že nariadené predbežné opatrenie nijako neobmedzuje sťažovateľku v jej práve byt plnohodnotne užívať.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2013